

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 ของสมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตของการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 จำแนกตามเพศและตำแหน่งทั้ง โดยรวมและรายด้าน

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4

2. สมมุติฐานการวิจัย

ชุมชนในเขตบริการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 ที่มีเพศ และ ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้าน

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ชุมชนในเขตบริการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 383 คน จำแนกเป็น

- 1) สมาชิกองค์กร จำนวน 344 คนแยกเป็นชาย 297 คน หญิง 47 คน
- 2) ผู้นำองค์กร จำนวน 39 คน แยกเป็นชาย 31 คน หญิง 8 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 211 คน จำแนกเป็นชาย 169 คนหญิง 42 คน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 37 คนจำแนกเป็นชาย 29 คน หญิง 8 คนรวม 248 คนได้มาโดยการเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan (สมศักดิ์ คำศรี, 2547 : 35)

3.1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1) เพศ จำแนกเป็น

1.1.1) ชาย

1.1.2) หญิง

1.2) ตำแหน่ง จำแนกเป็น

1.2.1) สมาชิกองค์กร

1.2. 2) ผู้นำองค์กร

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตบริการการศึกษาอำเภอสตึก เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ของสมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กรพบว่า

4.1 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามเพศ โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า

เพศชาย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

เพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ด้านบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ โรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือการจัดกิจกรรมทางวิชาการ การมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การเสนอโครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมสถานศึกษา, การจัดทำแผนเพื่อเสนอขอ

งบประมาณ และการพิจารณาเห็นชอบอนุมัติงบประมาณสนับสนุนสถานศึกษา อยู่ใน
ระดับน้อย 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำแผน
กลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การบริหารงบประมาณ และการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงบประมาณ

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ
น้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดำเนินการทางวินัย
การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้าง
ชั่วคราว

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ
ปานกลาง 10 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การบำรุง ดูแล
พัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมสถานศึกษา การประสานความร่วมมือการจัด
การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา และ การ
วางแผนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ โดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การกำหนดเขตพื้นที่บริการสถานศึกษา
การส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารด้านบริหารทั่วไป และการ
ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารด้านบุคคล

4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการ
บริหารทั่วไป และ ด้านบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ
และด้านบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า

สมาชิกองค์กร มีส่วนร่วมในชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2

ด้านคือ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล

ผู้อำนวยการ มีส่วนร่วมในชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิชาการ ของ สมาชิกองค์กร และผู้อำนวยการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพนักเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็น ข้อมูลประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก สถานที่ อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ คือการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงบประมาณ ของสมาชิกองค์กร และผู้อำนวยการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การเสนอโครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมสถานศึกษา, การจัดทำแผนเพื่อเสนอของบประมาณ และการพิจารณาเห็นชอบอนุมัติงบประมาณสนับสนุนการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ และการจัดหาและใช้ทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การบริหารงบประมาณ และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ของสมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับน้อย 10 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดำเนินการทางวินัย การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอขอพิจารณาอนุมัติ และ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การบำรุง ดูแลพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมสถานศึกษา การวางแผนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และการประสานความร่วมมือการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การจัดโครงสร้างเพื่อการบริหารในสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารด้านวิชาการ และการพัฒนาองค์กรทางการศึกษา

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม ตำแหน่ง และ เพศ โดยรวม และรายด้าน โดยใช้

4.3.1 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้าน การบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และโดยรวม ไม่พบความแตกต่าง

4.3.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และ ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการและการบริหารงานบุคคล ไม่พบความแตกต่าง

4.4 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ ได้แก่ สถานศึกษาไม่นำเอาภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาไม่ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมของนักเรียน สถานศึกษาควรเชิญภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนในโอกาสวันสำคัญต่างๆ

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การเสนอของบประมาณ สถานศึกษาไม่บรรจุในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการของโรงเรียน สถานศึกษาไม่เขียนรายงานการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้จาก อบต. ให้ทราบ การจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ สถานศึกษาไม่พิจารณาแต่งตั้งชุมชนเป็นกรรมการในการจัดกิจกรรมต่างๆ การจ้างลูกจ้างชั่วคราว ชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ สถานศึกษาไม่สัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดโครงสร้างในสถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมน้อย

4.5 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าความถี่จากแบบสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

4.5.1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่เป็นสมาชิกองค์กร ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารวิชาการ และ ด้านบริหารงานบุคคล

4.5.2 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ที่เป็นผู้นำองค์กร ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล

4.5.3 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ทั้งสมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กร มีส่วนร่วมในสถานศึกษา โดยเป็นตัวแทนของชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

4.5.4 ปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือบุคลากรของโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เท่าที่ควร ผู้นำชุมชนไม่มีความรู้ในด้านการบริการในสถานศึกษา

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีประเด็นที่เห็นว่าน่าจะนำมาอภิปราย ดังนี้

5.1 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สถานศึกษากับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเนื่องจากสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้นสถานศึกษากับชุมชนนั้นจึงต้องมีบทบาททั้งผู้ให้และผู้รับ มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างต่อเนื่อง ชุมชนจะต้องสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาได้รับทราบและนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่วนในด้านการบริหารสถานศึกษาจะมีคณะกรรมการในรูปแบบของคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา ซึ่งเราทราบกันทั่วไปคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนกิจการการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาโดยการประสานความร่วมมือขอรับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 64) อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านบริหารวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ชุมชนมีแนวคิดว่าการจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานในชุมชนเป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบของทาง โรงเรียนและทางราชการและการขาดโอกาสทางการศึกษา ส่งผลทำให้ไม่กล้าและไม่มีความมั่นใจที่จะมามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วชุมชนให้การสนับสนุนช่วยเหลือ โรงเรียนตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือเป็นครั้งคราว ชุมชนมีความคิดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร หรือการบริหารงานด้านวิชาการ เป็นหน้าที่ของครูที่จะสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรตลอดจนการหาสื่ออุปกรณ์การเรียนต่างๆ และด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ชุมชนมีแนวความคิดว่าการบริหารงานเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะชุมชนไม่มีส่วนได้เสียในการให้ความคิดความชอบแก่ครูในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ พุทธกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนาการมี

ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา
 ของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมืองพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนบ้านโพธิ์ท่าเมือง ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ
 เรื่องการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ไม่มีส่วน
 ร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและ
 แผนพัฒนาการศึกษา และไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและ
 แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาแล้วพบว่า คณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้ร่วมกันศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่องกำหนด
 นโยบาย การวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จากเอกสารจาก
 การศึกษาดูงานในโรงเรียนดีเด่นและ จากการศึกษาของวิทยากรฝึกอบรม จึงได้ร่วมกันเป็น
 คณะกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ตาม
 กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 การประเมินสภาพของโรงเรียน การจัดวางทิศทางของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ในการ
 ดำเนินงาน และการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และได้ร่วมกันพิจารณากำหนดนโยบายและ
 แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

5.1.1 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า

เพศชาย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ
 สตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็น
 เช่นนี้เนื่องจาก ด้านการบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป เป็นการบริหารเกี่ยวกับการ
 ให้ได้มาซึ่งอำนาจและบารมี ดังนั้นจึงให้ความสำคัญในด้านงบประมาณและเรื่องทั่วไปที่
 เกี่ยวข้องกับชุมชนซึ่งมองเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนจะอยู่ในรูป
 ได้รับการสนับสนุน ได้รับความไว้วางใจให้บริหารงานต่อไป และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ
 ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ขาดประสบการณ์
 ด้านการบริหารงานวิชาการและงานบุคคล เพราะมาจากการเลือกตั้ง ไม่ได้มาจากการสอบ
 คัดเลือกซึ่งต้องใช้ความรู้เฉพาะด้านในการบริหาร

เพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ
 สตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ
 ด้านบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหาร
 วิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีอำนาจ

หน้าที่ในการบริหารงานเหมือนกัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ จึงไม่ต่างกัน

จะเห็นว่าทั้งสมาชิกองค์กร และ ผู้นำองค์กร เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนกันคือ ด้านการบริหารทั่วไป และการบริหารงบประมาณ มากกว่า การบริหารวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงบประมาณ ชุมชนมีส่วนในการจัดหารายได้มาเพื่อบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งส่งผลที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน ส่วนการบริหารด้านวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม น้อย เนื่องจาก งานด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล เป็นเรื่องเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งชุมชนไม่มีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัลลภ มหาผิว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังกลุ่ม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีแนวคิดว่าการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรในชุมชนเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทางโรงเรียน และทางราชการแต่เพียงฝ่ายเดียว และการขาดโอกาสที่เอื้ออำนวยในการศึกษา ส่งผลทำให้ไม่กล้าและไม่มีความมั่นใจที่จะมามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่ชุมชนสนับสนุนให้การช่วยเหลือโรงเรียน ตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือเป็นบางครั้งบางคราว

5.1.2 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า

สมาชิกองค์กร มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สมาชิกองค์กรเป็นคนในชุมชน และทุกวันนี้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้สมาชิกองค์กรเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับ น้อย 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชุมชนส่วนมากไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษา และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล

ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการบริหารด้านบุคลากรในโรงเรียน ชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการบริหาร จึงให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้อำนวยการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ทุกวันนี้การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เปิดโอกาสให้ผู้อำนวยการมีอำนาจในการบริหารงานอย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้อำนวยการจึงมีโอกาสดำเนินไปมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

จะเห็นว่า ทั้งสมาชิกองค์กร และผู้อำนวยการ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป และการบริหารงบประมาณ ระดับการมีส่วนร่วมมากกว่า การบริหารวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหาร องค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงบประมาณ ชุมชนมีส่วนในการจัดหารายได้มาเพื่อบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งส่งผลที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน ส่วนการบริหารด้านวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย เนื่องจาก งานด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ชุมชนไม่มีความส่วนร่วม

5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า

5.2.1 จำแนกตามเพศ ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสมาชิกองค์กร และผู้อำนวยการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และโดยรวม ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สมาชิกองค์กร และผู้อำนวยการ ที่จำแนกตามเพศ คือ เพศชาย เพศหญิง มีบทบาทที่แตกต่างกันในการบริหารงานในองค์กร หรือในชุมชน ดังนั้น ระดับการมีส่วนร่วมในชุมชนในด้าน การบริหารทั่วไป และ การบริหารงานบุคคล จึงแตกต่างกัน แต่ด้านการบริหารวิชาการ การบริหาร

งบประมาณ และโดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกัน เพราะไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงจะมองการบริหารเป็นการบริหารนโยบาย ซึ่งต้องบริหารไปตามกฎระเบียบที่วางไว้ให้ปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดลันีย์ (Delaney, Rebecca. 1997 : Abstract) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความคิดเห็นนี้ทำให้เขาประสบความสำเร็จ จะทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ สาธารณชนให้การสนับสนุนอย่างเต็มใจและทำให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งขึ้นแต่ถ้าไม่สามารถทำได้จะส่งผลให้สาธารณชนมีความไม่พึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ การศึกษาครั้งนี้ได้เห็นข้อมูลโดยใช้การสังเกตการณ์ประชุมของคณะกรรมการ โรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 6 คน โดยเน้นการสำรวจความต้องการและความปรารถนาของผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาโดยสรุปพบว่า เมื่อใดที่ผู้ปกครองนักเรียนเลือกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะทำให้พวกเขาเข้ามาร่วมด้วยความพึงพอใจหรือเต็มใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ถ้าผู้นำทางการศึกษาไม่ยอมรับ หรือไม่รับรู้เพียงกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต้องทำให้โรงเรียนเกิดความแตกแยกไปจากสาธารณชนซึ่งจะส่งผลการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาธารณชนลดน้อยลงไปด้วย

5.2.2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กร โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และ ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการและการบริหารงานบุคคล ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สมาชิกองค์กร และผู้นำองค์กร มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันในชุมชน หรือมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันในการบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารทั่วไป และ การบริหารงบประมาณ ที่โรงเรียนต้องเสนอของบประมาณอุดหนุนในกิจกรรมต่างๆ และต้องดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมของทั้งสองตำแหน่งจึงแตกต่างกัน ส่วนการบริหารด้านวิชาการ และการบริหารงานบุคคล นั้นจะเป็นเรื่องของพระราชบัญญัติการศึกษา หรือเป็นเรื่องของกฎหมายการศึกษา ซึ่งมีระเบียบ ข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ชุมชนไม่ต้องมีส่วนร่วมมากงานก็สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทอย (Toy. 1983 : 1951-A) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการสร้างร่วมมือกับชุมชนของโรงเรียน ได้เสนอแนะไว้ว่าในการที่จะวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในชนบทนั้น ควรจะมีการพัฒนาทางด้านนโยบาย

และกฎต่างๆ ให้มีการวิจัยปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ กำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ให้ชัดเจนสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี การทำให้เกิดความไว้วางใจความกระตือรือร้นในการทำงานและจัดให้มีการประเมินผลในการดำเนินงานด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ ได้แก่ สถานศึกษาควรนำเอาภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมของการเรียนการสอน สถานศึกษาควรเชิญภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนใน โอกาสวันสำคัญต่างๆ เพราะการบริหารด้านวิชาการเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักสูตร กำหนดกรอบในการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง ดังนั้นสถานศึกษาต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้น ฝ่ายบริหารวิชาการหรือคณะกรรมการสถานศึกษาที่ทำงานด้านนี้ควรศึกษาภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่น และ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการศึกษาให้มากที่สุด

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ สถานศึกษาควรเสนอของบประมาณบรรจุในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการของโรงเรียน, สถานศึกษาควรเขียนรายงานการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้จาก อบต. ให้ทราบ, การจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษาควรให้ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาควรบรรจุโครงการใช้จ่ายเงิน ไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาดังแต่ต้นปี และเสนอของบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่นตั้งแต่นั้นๆ และควรมีการรายงานผลการใช้จ่ายเงินให้ท้องถิ่นทราบ เนื่องจากการบริหารในปัจจุบันนี้เน้นการบริหารงานตามหลักการบริหารการจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักนิติธรรม และคุณธรรม มีความโปร่งใสในการทำงาน สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ สถานศึกษาควรพิจารณาแต่งตั้งชุมชนเป็นกรรมการในการจัดกิจกรรมต่างๆ, การจ้างลูกจ้างชั่วคราว ชุมชนควรมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ, ชุมชนควรมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ สถานศึกษาควรให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล มีส่วนร่วมในการจ้างลูกจ้าง หรือ การดำเนินการทางวินัยของบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องจาก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติไว้ใน

มาตรา 29 ว่าจะให้สถานศึกษาร่วมกับ บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการและสถาบันองค์กรอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการ การเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ สถานศึกษาคควรมีโครงการที่สัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานด้านบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชนควรมีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดโครงสร้างในสถานศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมน้อย สถานศึกษาคควรมีนโยบาย หรือโครงการที่ชัดเจนในการสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดในชุมชน และ โรงเรียนกับชุมชนสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการศึกษาที่จะเกิดกับบุตรหลานในเวลาต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

6.1.1 ด้านที่ 1 การบริหารวิชาการ

จากผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานด้านวิชาการ ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ เรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการสร้างสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นเพราะว่า ชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร และ การจัดทำ จัดหาสื่อเทคโนโลยี เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ สถานศึกษาคควรรดำเนินการ ควรคำนึงถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารและการจัดการ โรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในคณะกรรมการชุดต่างๆ ของ โรงเรียน เพื่อให้มีผู้ร่วมให้คำปรึกษาร่วมตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ช่วยสอดส่องดูแลและวางแผนการพัฒนาโรงเรียนซึ่งมีกิจกรรมหลากหลายสามารถจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การศึกษา (นงรัตน์ ศรีพรหม, 2544 : 22-24)

6.1.2 ด้านที่ 2 ด้านบริหารงบประมาณ

จากผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานด้านงบประมาณ ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมน้อย คือ เรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การบริหารงาน

เป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้
สถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้าน
วิชาการ กิจกรรมกีฬา หรืองานประเพณีต่างๆ เช่น ร่วมจัดหาทุนการศึกษา ร่วมพัฒนาอาคาร
สถานที่ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

6.1.3 ด้านที่ 3 ด้านบริหารงานบุคคล

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานด้านบริหารงานบุคคล ชุมชนเข้าไปมี
ส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ เรื่อง การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู และบุคลากรทางการ
ศึกษา เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ
ตามแผนที่วางไว้ สถานศึกษาควรดำเนินการ ให้ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการ
ดำเนินงาน ตรวจสอบพัฒนาการ และความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับตัวผู้เรียนเพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานของ
โรงเรียนในปีต่อไป (นงรัตน์ ศรีพรหม, 2544 : 22-24)

6.1.4 ด้านที่ 4 ด้านบริหารงานทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไป ชุมชนเข้าไปมี
ส่วนร่วมน้อย คือ เรื่อง การพัฒนาองค์การทางการศึกษา เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความ
ราบรื่น และมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองและ
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมกีฬา หรืองานประเพณีต่างๆ ขณะเดียวกันก็
ต้องสร้างโอกาสในการนำคณะครู-นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ ของชุมชนเพื่อ
ร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาชุมชน และ โรงเรียนให้ก้าวไปข้างหน้าพร้อมๆ กัน (นงรัตน์
ศรีพรหม, 2544 : 22-24) และเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเป็นการจัด
การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเต็มศักยภาพ (นาวิณ พรหมใจสา, 2545 : 23)

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของชุมชนต่อการบริหารงานของสถานศึกษาทั้ง
ในเชิงปริมาณ และในเชิงคุณภาพ

6.2.2 ควรศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารงานของ
สถานศึกษา